

MONDOM A MAGAMÉT

Sablonok bája

Eörsi István

A Kossuth-rádió egyik április végi hírháttér műsorában a keresztény- és egyben fiatal demokrata Surján László és Herczog Edit szocialista képviselő egybehangozóan hazugnak nevezte Krasznai Józse-

tesen roma. Ha ilyen ember bukkan fel, a két politikus – egy keresztény és egy szocialista – nem egymásra vicsorog, hanem együtt órá. Surján a szegények és megalázottak Krisztusára gondol közben, Herczog pedig képviselői mandátumára. Az én érdeklődésemet mindenestre felkeltette a bájos sablon („a cigány hazudik”), és meg is találtam a Magyar Hírlap április 24-i számában a szöveget, amelyre vonatkozik. Ebben Krasznai József elmeséli Hell Istvánnak, hogy szocialista képviselők pénzt ajánlottak fel neki Strasbourgban a romák hazaszállításáért. Tabajdi Csaba szocialista képviselő ezért ugyanott nemes egyszerűséggel „notórius hazudozó”-nak nevezi Krasznait.

Krasznai József róma citoyen. Kétszer hallgattam elismeréssel a Napkelte műsorában. Az elnyomott kisebbségek fekete ege derengni kezd, mihelyt ezt az embertípust kitermelik magukból. Kisebbségek vezetőinek többnyire imponál a hatalom – Farkas Flórián például ugyanolyan buzgón szolgálta ki Hornt,

mint ahogy most Orbánnak lakájkodik –, Krasznai azonban az elnyomó többség kormányzatával szembesülve minden megnyilatkozásában erkölcsi fölényt sugároz. „Horn azt üzenete választóinak, hogy a cigányoknak ki kell rekeszteniük maguk közül a bűnözőket, Orbán meg tanulást és munkát ajánlott a romáknak – miközben cigányokat foglalkoztató munkahelyek alig vannak, az iskolákban mindennapos a szegregáció, a hátrányos megkülönböztetés” – mit lehet felelni erre a kétélű kritikára? Csakis azt, hogy notórius hazudozó mondja. Krasznai elmesélte, hogy „ebéd közben kérdezték meg tőlem és Ibolyától, hogy mennyiért költöztetnénk vissza a családokat. A három ezt azonnal visszautasította. Én felkeltem az asztaltól és otthagytam őket. Ibolya maradt, nem akarta megbántani Editet, akivel jó barátságban volt.” Ezt a történetet bélyegezte Surján, Herczog és Tabajdi hazugságnak. Herczog azonban elképzelhetőnek tartja, hogy megkérdezték Krasznaiéktól: milyen feltételekkel jönnének vissza a romák, de igazá-

ból erre sem emlékszik. Adott összefüggésben a „milyen feltételekkel” csak anyagi juttatást jelenthet, hiszen ellenzéki képviselők másra nem vállalhatnak kötelezettséget. Herczog Edit nem roma, így hát nem hazudik, csak a memóriája gyöngö. Bombola Mihály, a romák strasbourgi tolmácsa viszont emlékszik arra, hogy neki is jelezték: „mindenki jól jár”, ő is, ha hazaküldik a zámolyiakat. Neve dallamvonalának tanúbizonyága szerint persze ő is hírhedt hazudozó.

Ezzel a cikkel elsősorban nem a sánta kutyákat szeretném utolérni, hanem sablonjaink bájjára hívom fel a figyelmet. Kisebbségi konfliktus esetén a többség gyűlölködő szószólói stílusán igazolják, hogy igaz, amit cáfolnának. A romák megsértett jogainak védelmezője „notórius hazudozó”. Ha nem roma, hanem zsidó származású volna vagy bármilyen származású független baloldali elme, akkor Tabajdi hazaárulónak nevezné, mint ezt magam is tapasztaltam 1993-ban, amikor Csapody Miklóssal versenyben bélyegzett meg ekképpen az egyetértés-

től olvadozó Franka Tibor hivatalból antiszemita kamerája előtt.

Az idegenség sablonos vádja áthatja a romakonfliktusokat is. Egyik újságarús ismerősöm Indiába deportálna minden cigányt. A zámolyi romák – mint ezt Demeter titokminiszter és Simicskó titokállamtitkár sugallja – az orosz KGB, továbbá izraeli és francia felforgatók aknamunkájának következtében keltek útra. A negyven értelmiségij közül, akik a francia miniszterelnökhöz írott levelükben kiálltak a zámolyi romák mellett, „nem mindenki tekinti ezt az országot hazájának”. (Ez a pimasz virágnyelv a nácitoborzó Kövér László szellemi tulajdona.) Odáig züllöttünk, hogy az idegenség ismét gyanút ébreszt, a „magyar” megjelölést pedig az Országimázs Központ által megrendelt és a Happy End kft. által filléres áron leszállított dicsfénykoszorú veszi körül. A Tabajdi-félék is beszállnak a hazafias áru forgalmazásába. Így hát a „notórius hazudozónak” kell kimondania: „Talán egyszer majd a kormány is belátja, hogy a konfliktusos helyzeteket itthon, kormányzati részvétellel kell megoldani, és rossz taktika a cigányok üldözése.”